ბიზნესისა და ტექნოლოგიების სკოლა

სადოქტორო პროგრამის დასახელება:
ეკონომიკა (Economics)

უმაღლესი აკადემიური განათლების საფეხური:	დოქტორანტურა (III საფეხური)
სწავლების ენა:	ქართული
საგანმანათლებლო პროგრამის ტიპი:	აკადემიური
მიმართულება:	სოციალური მეცნიერებები
მისანიჭებელი კვალიფიკაცია:	ეკონომიკის დოქტორი PhD in Economics
სწავლის ხანგრძლივობა:	6 სემესტრი
სადოქტორო პროგრამის მოცულობა:	180 ECTS კრედიტი
პროგრამის ხელმძღვანელი:	პროფესორი დ. კბილაძე

სადოქტორო პროგრამაზე სწავლის უფლება აქვს:

- არანაკლებ მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირს, რომელიც აკმაყოფილებს "საქართველოს დავით აღმაშენებლის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და ტექნოლოგიების სკოლის სადისერტაციო საბჭოსა და დოქტორანტურის დებულებით" დადგენილ მოთხოვნებს, აქვს ინგლისური ენის B2 დონეზე ცოდნა, რაც დგინდება სერტიფიკატის წარმოდგენით ან გამოცდის ჩაბარებით. გარდა ამისა, დოქტორანტურაში ჩარიცხვის კანდიდატი გაივლის გასაუბრებას ან ჩააბარებს გამოცდას სპეციალობაში დადგენილი თემატიკის მიხედვით;
- ,,უმაღლესი განათლების შესახებ" საქართველოს კანონის 50-ე მუხლის თანახმად, უცხოეთის უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების შესაბამისი პროფილის მქონე პროგრამის კურსდამთავრებულს. აგრეთვე მობილობის წესით გადმოსულ პირს, რომელიც სწავლობს საქართველოს ან უცხოეთის უმაღლესი სასწავლებლის სადოქტორო პროგრამაზე და აქვს მაგისტრის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხი.

სადოქტორო პროგრამის მიზანი

ეკონომიკის სადოქტორო პროგრამა ორიენტირებულია ეკონომიკის თეორიული და პრაქტიკული ასპექტების მეცნიერულ კვლევაზე, ეკონომიკის მეცნიერების, აზროვნებისა და ეკონომიკური სისტემების განვითარების ხელშეწყობაზე; დოქტორანტისთვის სამეცნიერო კვლევის და უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში პედაგოგიური საქმიანობისთვის აუცილებელი ცოდნისა და უნარების ჩამოყალიბება-განვითარებაზე. სადოქტორო პროგრამის მიზნია, მისი კურსდამთავრებული ფლობდეს იმ ცოდნასა და უნარ-ჩვევებს, რომლებიც ახალი ცოდნის შექმნის, ამ ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების, სწავლისა და კვლევის ინოვაციური მეთოდებით სარგებლობის საშუალებას იძლევა; პროგრამა ხელს უწყობს უმაღლესი განათლების მესამე საფეხურის ინტერნაციონალიზაციას, უნივერსიტეტის განათლების ევროპულ სივრცესა და მსოფლიო სამეცნიერო საზოგადოებაში ინტეგრაციას, დოქტორანტთა საერთაშორისო მობილობის წახალისებას, ევროპული უნივერსიტეტების დიდი ქარტიით განსაზღვრული თავისუფლების, დამოუკიდებლობის და ეთიკური ღირებულებების ფორმირების პროცესში მონაწილეობას და მათ დასამკვიდრებლად სწრაფვის მოტივაციას.

სადოქტორო პროგრამის სტრუქტურა

ეკონომიკის დოქტორის აკადემიური ხარისხის სათანადო ცოდნისა და შესაბამისი კომპეტენციების ჩამოყალიბება ხდება სადოქტორო პროგრამით გათვალისწინებული სასწავლო და კვლევითი კომპონენტების სინთეზის საფუძველზე, რომლებიც მიმართულია სადოქტორო პროგრამაში დასახული მიზნებისა და შედეგების მიღწევაზე.

დოქტორანტის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა ფორმირდება სამეცნიერო ხელმძღვანელთან ან ხელმძღვანელთან და თანახელმძღვანელთან კონსულტაციით, პროგრამის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით.

მისაღწევი კომპეტენციების ფორმირების თანმიმდევრობა და ევოლუცია განსაზღვრავს სადოქტორო პროგრამის შინაარსს, სტრუქტურას და სასწავლო გეგმას

"ეკონომიკის" სადოქტორო პროგრამა — **180 კრედიტი:**

I პროგრამის სასწავლო კომპონენტი — **60 კრედიტი,** მათ შორის:

1) სავალდებულო კომპონენტები — **50 კრედიტი**

- სასწავლო კურსები — 45 კრედიტი
- პროფესორის ასისტენტობა (პედაგოგიური პრაქტიკა) — 5 კრედიტი

2) **არჩევითი კომპონენტები** **10 კრედიტი**

- სადოქტორო პროგრამის არჩევითი სასწავლო კურსები, მათ შორის კვლევის თემის შესაბამისი არჩევითი სასწავლო კურსები

II **პროგრამის კვლევითი კომპონენტი** (სავალდებულო) **120 კრედიტი**.

- სადისერტაციო ნაშრომის მომზადება და დაცვა

სწავლის შედეგები

სადოქტორო პროგრამით დასახული მიზნების თანმიმდევრული და სრულფასოვანი განხორციელება უზრუნველყოფს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2010 წლის 10 დეკემბრის №120/ნ ბრძანების საფუძველზე უმაღლესი განათლების კვალიფიკაციათა ჩარჩოს უმაღლესი განათლების მესამე საფეხურის (დოქტორანტურის) კვალიფიკაციათა აღწერის შესაბამისი სწავლის შედეგების მიღწევას:

ცოდნა და გაცნობიერება	*დოქტორანტს აქვს:* • მსოფლიოში მიმდინარე გლობალიზაციის პროცესების გავლენით მსოფლიო ეკონომიკაში შექმნილი პრობლემებისა და მათი რეგულირების მექანიზმის, ეკონომიკური კრიზისების და გამოწვევების, მდგრადი განვითარებისა და ეკონომიკური უსაფრთხოების, საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობების მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის და ეკონომიკური ბერკეტების სიღრმისეული ცოდნა; • მსოფლიო ეკონომიკაზე მოქმედი ფაქტორების და გლობალური ეკონომიკური პრობლემების, საქართველოში და მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური და სოციალურ-ეკონომიკურ პროცესების, ეროვნული და გლობალური ეკონომიკური ტენდენციების უახლეს მიღწევებზე დამყარებული ცოდნა; • მსოფლიო ეკონომიკისა და გლობალიზაციის, ეკონომიკური პრობლემების, ეროვნული და საერთაშორისო ეკონომიკური პოლიტიკის ასპექტების კვლევის უახლეს მიღწევებზე დამყარებული ცოდნა, რაც არსებული ცოდნის გაფართოების და ინოვაციური მეთოდების გამოყენების საშუალებას იძლევა რეფერირებადი პუბლიკაციისათვის აუცილებელი სტანდარტის დონეზე; • კვლევითი/სადოქტორო ნაშრომის თემასთან დაკავშირებული საკითხების, კვლევის ობიექტის სპეციფიკის, ინოვაციური ასპექტების, მეთოდების და მეთოდოლოგიის, რელევანტური უახლესი სამეცნიერო ლიტერატურის, იდეების და მიღწევების სიღრმისეული ცოდნის

	დემონსტრირება, რაც არსებული ცოდნის გაფართოებისა თუ ინოვაციური მეთოდების გამოყენების საშუალებას იძლევა (რეფერირებადი პუბლიკაციისათვის აუცილებელი სტანდარტის დონეზე); ფლობს: • ცოდნის გადაცემისა და სწავლების განხორციელების თანამედროვე მეთოდებს; • ეკონომიკური მოდელის აგებისათვის საჭირო მეთოდიკას და გამოყენების ტექნოლოგიას.
ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი	*დოქტორანტს შეუძლია:* • მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური პროცესების, მსოფლიო ეკონომიკაზე მოქმედი გლობალური ფაქტორების, გლობალიზაციის გავლენით წარმოქმნილი ეკონომიკური პრობლემებისა და მაკროეკონომიკურ გარემოზე მოქმედი ფაქტორების, ეროვნული და საერთაშორისო ეკონომიკური პოლიტიკის და ეკონომიკური რეგულირების მექანიზმის ინოვაციური კვლევის დამოუკიდებლად დაგეგმვა და განხორციელება; • ეროვნულ ეკონომიკაზე მოქმედი გარე ფაქტორების და ეროვნული ეკო-ნომიკის წინაშე არსებული გამოწვევების, საქართველოს ეკონომიკაში მიმდინარე პროცესების, არსებული საფრთხეების, პრობლემების და ეკო-ნომიკის განვითარების პერსპექტივების, საქართველოს ეკონომიკის მდგრადი განვითარების ხელშეწყობის აუცილებლობის არგუმენტირება და ეროვნული ეკონომიკის განვითარების პერსპექტივების ინოვაციური კვლევა, დამოუკიდებლად დაგეგმვა, განხორციელება და შესრულების ზედამხედველობა; • საქართველოს ეკონომიკის მსოფლიო ეკონომიკაში წარმატებული ინტეგრაციის პროცესის და საქართველოს მდგრადი ეკონომიკური განვითარების, ეროვნული ეკონომიკური პოლიტიკის და სახელმწიფოს სტრატეგიული ინტერესების უზრუნველყოფის ოპტიმალური გზების დასახვა, მსოფლიო უახლესი ტენდენციების და ანალიტიკური მიდგომების გათვალისწინება; • ეკონომიკური კვლევის მეთოდების სიღრმისეული ცოდნის საფუძველზე ახალი ცოდნის შექმნაზე ორიენტირებული კვლევითი და ანალიტიკური მეთოდებისა და მიდგომების შემუშავება და შემდგომი ასახვა საერთაშორისო რეფერირებად პუბლიკაციებში; • კვლევითი/სადოქტორო ნაშრომის თემასთან დაკავშირებული საკითხების სიღრმისეული ცოდნის გამოყენება კვლევის ობიექტის

	სპეციფიკის გაცნობიერების, კვლევის ინოვაციური ასპექტების, უახლესი მეთოდების და მეთოდოლოგიის, რელევანტური სამეცნიერო ლიტერატურის შერჩევისა და მოსალოდნელი შედეგების განსაზღვრის მიზნით; • სწავლების თანამედროვე მეთოდების ეფექტურად გამოყენება, სასწავლო პროცესისადმი ახლებური მიდგომების შემუშავებისა და განვითარებისათვის ხელშეწყობა, აღნიშნული მეთოდების, აგრეთვე, დაგროვილი და სტაბილურად განახლებადი ცოდნის გამოყენებით სწავლების პროცესის სწორად დაგეგმვა და წარმართვა. • საკუთარი სადისერტაციო კვლევის პროცესში დასახული მიზნების გადაჭრისათვის ადექვატური ეკონომიკური მოდელის აგება.
დასკვნის უნარი	*დოქტორანტს შეუძლია:* • გლობალური ეკონომიკური ტენდენციების, მსოფლიო და ეროვნულ ეკონომიკაში არსებული პრობლემების, მიმდინარე პროცესების და ცვლილებების შესახებ ახალი, რთული და წინააღმდეგობრივი იდეებისა და მიდგომების კრიტიკული ანალიზი და სინთეზი, შეფასება და ახალი მეთოდოლოგიის შემუშავება/განვითარების ხელშეწყობა; • მსოფლიო და ეროვნულ ეკონომიკაზე გარე ფაქტორების ზეგავლენის შეფასება, სოციალურ-ეკონომიკური პროცესების სტრატეგიული პროგნოზირება, ეროვნული და გლობალური ეკონომიკური ტენდენციების ინტუიციური და ფორმალიზებული კრიტიკული ანალიზი, სინთეზი და შეფასება, პრობლემის გადაჭრისათვის სწორი და ეფექტური გადაწყვეტილების დამოუკიდებლად მიღება.
კომუნიკაციის უნარი	*დოქტორანტს შეუძლია:* საქართველოს ეკონომიკაში მიმდინარე პროცესების, არსებული საფრთხეების, პრობლემების და ეკონომიკის განვითარების პერსპექტივე-ბის, მსოფლიოში მიმდინარე ეკონომიკური პროცესების, მაკროეკონომ-იკურ გარემოზე მოქმედი ფაქტორების შესახებ, ეროვნული და საერთაშორისო ეკონომიკური პოლიტიკის და ეკონომიკური რეგულირების მექანიზმის არსებულ ცოდნასთან ახალი ცოდნის ურთიერთკავშირში დასაბუთებულად და გარკვევით წარმოჩენა, ასევე საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოებასთან თემატურ პოლემიკაში ჩართვა უცხოურ (ინგლისურ) ენაზე.
სწავლის უნარი	*დოქტორანტს შეუძლია:* ეკონომიკის მეცნიერების უახლეს მიღწევებზე, ინოვაციურ მიდგომებსა და კვლევებზე დამყარებული ცოდნიდან გამომდინარე ეკონომიკის სფეროში ახალი იდეების და ინოვაციური მეთოდების შემუშავების, ეკონომიკურ

	უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული პროცესების განვითარების მზაობა სწავლისა და საქმიანობის, მათ შორის კვლევის პროცესში.
ღირებულებები	*დოქტორანტს შეუძლია:* ეკონომიკის სფეროში ღირებულებათა დამკვიდრების გზების კვლევა და მათ დასამკვიდრებლად ინოვაციური მეთოდების შემუშავება.

შენიშვნა: *ზემოთ მითითებული კომპეტენციები გამოხატავენ იმ მოსალოდნელ შედეგებს, რომლებიც უნდა იყოს მიღწეული ზოგადად "ეკონომიკის" სადოქტორო პროგრამის დასრულებისას. მათი დაკონკრეტება ხდება სადისერტაციო ნაშრომის თემის და შესრულებული კვლევითი სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე.*

დოქტორანტის ცოდნის შეფასების სისტემა

დოქტორანტთა ცოდნის შეფასება სადოქტორო პროგრამის სასწავლო კომპონენტების მიხედვით:

სასწავლო კომპონენტში (სასწავლო კურსები, პროფესორის ასისტენტობა) სტუდენტის სწავლის შედეგის მიღწევის დონის შეფასება ხდება 100-ქულიანი (max 100 ქულა) სისტემით. სასწავლო კომპონენტის შეფასება მოიცავს ორ ფორმას - შუალედურ შეფასებას და დასკვნით შეფასებას. შუალედური შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარია 21 ქულა. დასკვნითი გამოცდის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი კი, დასკვნითი გამოცდის მაქსიმალური შეფასების 50 პროცენტია. დაუშვებელია კრედიტის მინიჭება შეფასების მხოლოდ ერთი ფორმის (შუალედური ან დასკვნითი შეფასების) გამოყენებით. სასწავლო კომპონენტის საბოლოო შეფასება (ქულა) წარმოადგენს შუალედური და დასკვნითი შეფასებების ფორმებში მიღებული ქულების ჯამს.

თეორიული კურსების შეფასების მეთოდების გარდა არსებობს პრაქტიკული კურსის - სასწავლო კომპონენტის ელემენტის - პროფესორის ასისტენტობის შეფასების წესი. პროფესორის ასისტენტობა, გულისხმობს სხვადასხვა სასწავლო კურსების მსვლელობისას პროფესორის ასისტენტის მოვალეობის დროებით შესრულებას. პროფესორის ასისტენტობის შუალედური შეფასება ხდება დოქტორანტის ხელმძღვანელის ან სხვა პროფესორის მიერ, რომელსაც დოქტორანტი გაუწევს ასისტენტობას. დასკვნითი შეფასება (საჯარო ლექცია) ხორციელდება სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელის მიერ *(დეტალურად იხ. ბიზნესისა და ტექნოლოგიების სკოლის სადისერტაციო საბჭოსა და დოქტორანტურის დებულება, დანართი N 4)*. პროფესორის ასისტენტობის შუალედური შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი არის 21 ქულა, დასკვნითი შეფასების მინიმალური ზღვარი - 20 ქულა.

დოქტორანტთა მიღწევების/ცოდნის შეფასების სისტემა

დოქტორანტურის საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტის სავალდებულო და არჩევითი ელემენტების შეფასების სისტემა უშვებს:
ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

(A) ფრიადი - შეფასების 91-100 ქულა;

(B) ძალიან კარგი - მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა;

(C) კარგი - მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა;

(D) დამაკმაყოფილებელი - მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა;

(E) საკმარისი - მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა.

ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

(FX) ვერ ჩააბარა - მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;

(F) ჩაიჭრა - მაქსიმალური შეფასების 0-40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

სადოქტორო პროგრამის კვლევითი კომპონენტი მოიცავს სადისერტაციო ნაშრომის მომზადებასა და დაცვას. სადისერტაციო ნაშრომი უნდა შეფასდეს ერთჯერადად (დასკვნითი შეფასებით), იმავე ან მომდევნო სემესტრში, რომელშიც სტუდენტი დაასრულებს მასზე მუშაობას. დისერტაცია დაცულად ჩაითვლება თუ სადისერტაციო კომისიის საბოლოო შეფასება შეადგენს 51 % და მეტს.
სადისერტაციო ნაშრომის შეფასების შემთხვევაში გამოიყენება შეფასების შემდეგი სისტემა:

ა) ფრიადი (*summa cum laude*) – შესანიშნავი ნაშრომი (91-100 ქულა);

ბ) ძალიან კარგი (*magna cum laude*) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აღემატება (81-90 ქულა);

გ) კარგი (*cum laude*) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება (71-80 ქულა);

დ) საშუალო (*bene*) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აკმაყოფილებს (61-70 ქულა);

ე) დამაკმაყოფილებელი (*rite*) – შედეგი, რომელიც, ხარვეზების მიუხედავად, წაყენებულ მოთხოვნებს მაინც აკმაყოფილებს (51-60 ქულა);

ვ) არადამაკმაყოფილებელი (*insufficienter*) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს მნიშვნელოვანი
ხარვეზების გამო ვერ აკმაყოფილებს (41-50 ქულა);

ზ) სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (*sub omni canone*) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს სრულიად ვერ აკმაყოფილებს (0-40 ქულა).

სადისერტაციო ნაშრომში არადამაკმაყოფილებელი (*insufficienter*) – (41-50 ქულა) შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტს უფლება ეძლევა ერთი წლის განმავლობაში წარადგინოს გადამუშავებული სადისერტაციო ნაშრომი, ხოლო სრულიად არადამაკმაყოფილებელი (*sub omni canone*) - (0 - 40 ქულა) შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტი კარგავს იგივე სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლებას.